

ADVIES
VAN 25 JANUARI 2017
OVER DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING
INZAKE BREEDBAND

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	GEDEELTELIJKE OMZETTING VAN DE RICHTLIJN 2014/61/EU	1
III.	HET INSTRUMENT VAN GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING	2
IV.	BEPERKTE ONDERBOUWING VRIJSTELLINGEN	2
V.	INHOUD STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING.....	3

I. SITUERING

1. SARO ontving op 20 december 2016 een adviesvraag van Vlaams minister Joke Schauvliege over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake breedband.
De adviesvraag gaat uit van een adviestermijn van dertig dagen. Met voorliggend advies, goedgekeurd op de raad van 25 januari 2017 komt de raad - omwille van het eindejaarreces - zo snel als mogelijk tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn.
2. Het voorontwerp van besluit voorziet in de gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid. Artikel 8 van deze richtlijn bepaalt onder meer: *‘De lidstaten zorgen ervoor dat alle recent opgetrokken gebouwen op de locatie van de eindgebruiker, met inbegrip van elementen daarvan in gezamenlijk eigendom, waarvoor na 31 december 2016 aanvragen voor bouwvergunningen zijn ingediend, worden uitgerust met een voor hoge snelheid bestemde fysieke binnenhuisinfrastructuur tot de netwerkaansluitpunten. Dezelfde verplichting geldt in geval van belangrijke renovatiewerken waarvoor aanvragen voor een bouwvergunning zijn ingediend na 31 december 2016.’*
3. Artikel 2.3.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening biedt een rechtsgrond voor de omzetting van artikel 8 van de richtlijn en bepaalt: *‘De Vlaamse Regering kan gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen vaststellen voor een deel van of voor het hele gewest. Die verordeningen bevatten de nodige stedenbouwkundige voorschriften om te zorgen voor: (...) 4° de aanleg van voorzieningen, met name de water-, gas- en elektriciteitsvoorziening, de verwarming, de telecommunicatie, de opvang van afvalwater en regenwater, de afvalophaling en de windmolens.’*

II. GEDEELTELIJKE OMZETTING VAN DE RICHTLIJN 2014/61/EU

4. De Richtlijn 2014/61/EU van 15 mei 2014 verplicht de omzetting in nationale wetgeving tegen 1 januari 2016 (met toepassing ervan vanaf 1 juli 2016). Op 23 maart 2016 werd een inbreukdossier 2016/0164 voor België opgestart door de Europese Commissie.
Met de conceptnota van 16 september 2016 tekende de Vlaamse Regering een plan van aanpak uit voor de omzetting van Richtlijn 2014/61/EU.¹ Naast de federale wetgeving raakt de richtlijn immers heel wat regionale bevoegdheden. Zo is er de regelgeving in Vlaanderen inzake informatie-uitwisseling over kabel- en leidinginfrastructuur (het KLIP-decreet) en de coördinatie van werken (het GIPOD-decreet).
5. Met voorliggend voorontwerp van besluit wordt slechts een beperkt deel van de Richtlijn 2014/61/EU omgezet, met name artikel 8. Dit artikel omvat volgende maatregel: bij nieuwbouw en belangrijke renovaties verplichten de gebouwen uit te rusten met voor breedband bestemde

¹ Conceptnota aan de Vlaamse Regering betreffende de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid (BBC-richtlijn). VR 2016 1609 DOC.0972/1BIS

fysieke binnenhuisinfrastructuur na 31 december 2016.

De Richtlijn voorziet daarnaast in volgende maatregelen:

- 1) Toegang verlenen tot bestaande infrastructuur van netwerkexploitanten met het oog op de aanleg van elektronische breedbandcommunicatienetwerken (art. 3).
- 2) Transparantie van bestaande infrastructuur verzekeren (art. 4).
- 3) De coördinatie van geplande civiele werken bevorderen (art. 5).
- 4) Transparantie verzekeren van geplande civiele werken met minimuminformatie beschikbaar via een centraal informatiepunt (art. 6).
- 5) Vergunningsprocedure en relevante informatie ter beschikking stellen via een centraal informatiepunt en beslissing over vergunning binnen 4 maanden (art. 7).
- 6) Toegang verlenen tot fysieke binnenhuisinfrastructuur (art. 9).
- 7) Het oprichten van bevoegde instanties voor geschillenbeslechting en centrale informatiepunten (art. 10).

III. HET INSTRUMENT VAN GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING

6. Voor de omzetting van artikel 8 van de Richtlijn maakt de Vlaamse Regering gebruik van het instrument van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening. SARO heeft evenwel bedenkingen bij de keuze voor dit instrument en wijst daarbij ten eerste op de beperkte koppeling van de om te zetten maatregel met ruimtelijke ordening. De raad is van mening dat de stedenbouwkundige impact van fysieke binnenhuisinfrastructuren en toegangspunten voor breedband erg beperkt of zelfs onbestaande is. Zowel het installeren als het keuren van de infrastructuren zijn eerder technische aangelegenheden.

Deze ingrepen zijn bovendien niet op plan afleesbaar. Het is voor de raad onduidelijk hoe de maatregel doorvertaald zal worden naar de aanvraagdossiers voor een stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning.

De raad merkt tevens op dat het gebruik van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening veronderstelt dat gemeenten, als vergunningverlenende overheid, zullen nagaan of de nodige infrastructuur is voorzien in de aanvraag. Het optreden vanuit het stedenbouwkundig handavingsinstrumentarium is volgens de raad evenwel niet vanzelfsprekend. Zo is het onduidelijk of het niet uitvoeren ervan als een stedenbouwkundig misdrijf geldt waartegen volgens de regels van de VCRO opgetreden kan worden.

SARO suggereert aldus om de vereisten waaraan woningen en gebouwen op het vlak van breedband moeten voldoen niet te regelen via een gewestelijke stedenbouwkundige verordening maar bijvoorbeeld via een Besluit van de Vlaamse Regering. Daarbij moet een specifiek handavings-instrumentarium worden uitwerkt en de nodige middelen worden voorzien.

IV. BEPERKTE ONDERBOUWING VRIJSTELLINGEN

7. Het voorontwerp van besluit (artikel 4) voorziet in een aantal vrijstellingen. Volgende gebouwen worden vrijgesteld van de verplichting tot uitrusting met een toegangspunt en een bijhorende binnenhuisinfrastructuur tot het netwerkaansluitpunt: 1° beschermde monumenten, 2° bijgebouwen, 3° gebouwen met de functie land- en tuinbouw in de ruime zin, 4° gebouwen met een militaire functie, 5° gebouwen met de functie gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen indien ze niet toegankelijk zijn voor het publiek en 6° gebouwen met de functie industrie en bedrijvigheid in de ruime zin indien ze niet toegankelijk zijn voor het publiek.

Artikel 8.4 van de Richtlijn 2014/61/EU voorziet in de mogelijkheid van het vaststellen van

vrijstellingen van de verplichtingen voor bepaalde categorieën gebouwen zoals monumenten, historische gebouwen, vakantiehuizen, militaire gebouwen of andere gebouwen die voor doeleinden van nationale veiligheid worden gebruikt. De raad merkt wel op dat de EU richtlijn voorziet dat dergelijke vrijstellingen met redenen omkleed moeten worden. De onderbouwing van de vrijstellingen opgenomen in het voorontwerp van besluit is momenteel onvoldoende. Zo stelt de raad vast dat in de nota aan de Vlaamse Regering sprake is van een onvoorwaardelijke vrijstelling voor land- en tuinbouwbedrijven omdat *“planten en dieren niet surfen op het internet, zodat het breedbandklaar maken van deze gebouwen een zinloze verspilling is”*. Wat betreft de gebouwen met functie industrie en bedrijvigheid geldt een voorwaardelijke vrijstelling: *“alleen de gebouwen die publiek niet toegankelijk zijn worden vrijgesteld. Met andere woorden, heeft het industriegebouw een ruimte waartoe het publiek of potentiële kopers toegang hebben, dan is het gebouw publiek toegankelijk en zullen de verplichtingen gelden.”*

De raad vraagt dan ook een volwaardige onderbouwing van de vrijstellingen.

V. INHOUD STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING

8. De stedenbouwkundige verordening beperkt zich grotendeels tot het letterlijk overnemen van de bepalingen van de richtlijn. Zo worden in artikel 2 volgende definities uit de Richtlijn overgenomen: ‘belangrijke renovatiewerken’, ‘fysieke binnenhuisinfrastructuur’, ‘toegangspunt’ en ‘voor hoge snelheid bestemde fysieke binnenhuisinfrastructuur’.
9. Met betrekking tot artikel 1, waarin aan bod komt dat de verordening een omzetting is van Europese regelgeving, merkt de raad op dat dit niet in een artikel maar eerder in de considerans lijkt thuis te horen.
10. Wat betreft artikel 3 merkt de raad op dat de formulering *‘alle recent opgetrokken gebouwen op locatie van de eindgebruiker (...) waarvoor na 31 december 2016 aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen of omgevingsvergunningen voor stedenbouwkundige handelingen zijn ingediend dan wel meldingen zijn verricht (...)’* complex is. De raad vraagt de formulering te verduidelijken.